

เทศน์พระ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันอาสาฬหบูชา วันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาธรรมจักรนะ เทศน์ครั้งแรก เป็นวันสำคัญในพุทธศาสนา เราก็คือเป็นศากยบุตรนะ เป็นบุคคลากรในศาสนาพุทธ ถ้าเป็นบุคคลากรในศาสนาพุทธนะ พุทธะ... พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

หัวใจของเราต้องเป็นพุทธะ ถ้าหัวใจของเราเป็นพุทธนะ มันจะเห็นเรื่องของศาสนาใจ เรื่องของกรรมวินัยเป็นเรื่องหลักชัย ถ้าหัวใจของเราไม่เป็นพุทธะ มันเห็นเรื่องอื่นเป็นเรื่องความสำคัญ ถ้าเห็นเรื่องอื่นมีความสำคัญนะ การดำรงชีวิตมันก็ดำรงชีวิตแบบโลกๆ เขา

ถ้าการดำรงชีวิตอยู่ในสมณะเพศเห็นใหม่ นี่ศากยบุตรพุทธชิโนรส เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาะ ในหัวใจนั้นเป็นธรรม จะเมตตาหรือ สัตว์ชนสัตว์ใจ

เราเป็นสัตว์ สัตว์ตัวหนึ่ง เป็นผู้ซ่อง ผู้ซ่องเห็นใหม่ ซ่องอย่างไร ซ่องในวิญญูะ ใจ ในธรรมชาติของจิต จิตมันจะต้องเกิดต้องตายไปในวิญญูะ ผลของวิญญูะทำให้มาเกิดเป็นคนอยู่ที่นี่ เกิดเป็นคนมีความศรัทธาความเชื่อในศาสนา ได้ออกประพฤติปฏิบัติใจ ได้ ออกบวชเป็นภิกษุ ภิกษุผู้เห็นภัยในวิญญูสงสาร

ถ้าเห็นภัยในวิญญูสงสารเห็นใหม่ คนที่เห็นภัยนะ คนที่เขาไม่เห็นภัยเขาใช้ชีวิตของเขาเพลิดเพลินไปในโลกเขา คนที่เห็นภัยเห็นใหม่ สิ่งใดเป็นภัยเป็นเวร เป็นสิ่งที่เกิดให้จิตมันเศร้าหมอง เราจะไมซ่องแหวะสิ่งนั้นเลย สิ่งนั้นซ่องแหวะให้เราเห็นใหม่ ถ้าซ่องแหวะใจ ใจในเมื่อไปหิบบสิ่งที่เป็นความเศร้าหมอง ใจมันก็เศร้าหมองไปด้วย

ใจเห็นใหม่ ใจที่มีวิชาปกครองอยู่นี้ มันไม่เข้าใจสิ่งต่างๆ ทั้งสิ้น ไม่เข้าใจสิ่งใด ๆ เลย แต่เพราะเราเกิดมา มีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก เราเห็นหลักชัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง ธรรมและวินัยถึงต้องการดำรงชีวิตของเราจะต้องให้อยู่ในหลักธรรมวินัย

ภิกษุผู้บวชใหม่นะ เข้าขึ้นมาเราล้างบาตร เราเอาน้ำใส่บาตรเพื่ออะไร เพื่อให้ไม่มีอาภิสาง เวลาเช็ดบาตรรักษาบาตร แล้วเข้าขึ้นมามันมีผง มีสิ่งใดๆ อยู่เห็นใหม่ ให้ผ่านน้ำ ผ่านน้ำนี้มาจากไหน มาจากธรรมและวินัยไง

วินัยมาจากบาลี บาลีคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่มีสิ่งใดควรเคนเห็นใหม่ ควรเคนต้องเคน ต้องเลย ควรประเคน แต่ไม่มีใครประเคนให้เราถึงจะต้องใช้และผ่านน้ำเพื่อความสะอาด เพื่อความสะอาดนี้เพื่อใคร ก็เพื่อเราเห็นใหม่ เพื่อเรานะ เพราะการกระทำนั้นมันต้องตั้งสติ มันต้องมีความศรัทธา นะ มันมีความเชื่อของเรา

เพราะสิ่งนี้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้เป็นธรรมและวินัย เราจะรักษาธรรมและวินัย เราจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่สุขภาพ ตั้งแต่ความเป็นอยู่ของเรา ตั้งแต่สิ่งในสังคมสงฆ์ ทัศนคติความเห็นเสมอกัน เราทำเหมือนกัน เราอยู่เหมือนกัน พวงมาลัยนะ เขาร้อยไว้เป็นพวงมาลัย เออวางไว้ที่ไหนประดับที่นั่นจะสวยงามมาก

นี่ก็เหมือนกัน สังฆะ สงฆ์ เราเกิดในที่ต่างๆ กัน เรามีศรัทธาความเชื่อ เรามาบวชในศาสนา เราได้อยู่เป็นสังคมเดียวกัน เหมือนอวัยวะเดียวกัน ในร่างกายของมนุษย์ สิ่งใดถ้ามันวิกลพิการ มันจะทำให้การเดินเหินไปไม่สะดวกสบาย

นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นภิกษุบวชใหม่ คุณผู้เก่าเขาทำเห็นใหม่ ผู้เก่าอยู่ในธรรมวินัยมา เขาอยู่ในธรรมวินัยมาก่อนเรา เป็นอาวโโส เราเป็นกันตนะ เราก็ดูการกระทำนั้น สิ่งใดถ้าเป็นประโยชน์นะ เป็นคุณเห็นใหม่ สิ่งนั้นเพราะเราอยู่ด้วยกัน ทุกข์ใจมันมีวิชาอยู่ ผู้ที่ไม่มีวิชาจะทำได้ไปสิ่งนั้นมันไม่มีเจตนา เป็นกิริยาเฉยๆ แต่ถ้าผู้มีวิชา วิชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้การกระทำสิ่งนั้นมันก็มีความผิดพลาด สิ่งใดที่ผิดพลาดเรามองไว้เป็นครู เป็นคติ สิ่งนี้ไม่ดี สิ่งนั้นไม่ควรทำ สิ่งนี้ไม่ควรทำ

ถ้าเป็นสังฆะ เป็นความอยู่ด้วยกัน สิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่อง ชุมมสากจนา เอตมฺมงฺกมฺตฺตมฺ สิ่งนี้เราสนทนากันได้ เราปรึกษากันได้ สิ่งใดดีและสิ่งใดไม่ดี การคิด การวางแผนใหม่ ทักษะที่วางหม้อ อยู่ในหม้อแกงทัพพีมันก็ไม่รู้จักรสของแกง

เราอยู่ในธรรมวินัย เราต้องรู้จักรสของธรรมและวินัย รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง เสพสิ่งต่างๆ ในโลกนี้ที่เขาเสพกัน รสอย่างนี้เป็นรสของโลกเขา เป็นโลกของสมมุติ โลกของวิมุตติ โลกของบัญญัติ ธรรมและวินัยโลกของบัญญัติ แต่ถ้าถึงที่สุด ธรรมและวินัยจะพ้นออกไป พ้นออกไปนี้โลกของวิมุตติ สุขอย่างนี้มันจะเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ รสของธรรมถ้าเราจะปรารณารสของธรรม

เราฟังมาตลอดเห็นใหม่ เราฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบบูชาธรรมๆ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของนะ เป็นเจ้าของ เป็นผู้รู้ก่อนขึ้นมา ยังกราบบูชานะ เพราะมันเป็นความมหัศจรรย์เห็นใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ” ใหม่ๆ ที่ปรารณา คนจะปรารณาคนต้องเตรียมตัวมา คุณติอย่างครูบาอาจารย์เห็นใหม่ เขาจะมีอาชีพเป็นครูสอนเป็นอาจารย์สอน เขาต้องเรียนมา เรียนอักษรศาสตร์ เรียนครุศาสตร์ เรียนมาเพื่ออะไร เรียนเพื่อมาสั่งสอน ขนาดเขาจะสั่งสอนทางวิชาการเขายังเรียนมาเลย แต่นี่ปรารณาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะรู้สัตว์ชนสัตว์นะ เตรียมตัวมาขนาดนี้ ตั้งแต่พระพุทธรูปเจ้าพยากรณ์มาแล้วนะ กลับไม่ได้ต้องไปข้างหน้าอย่างเดียว

๑๐ ชาติสุดท้าย เสียสละเห็นใหม่ เสียสละกัญหาชาติ เสียสละนางมัทรี เสียสละหมดเลย เสียสละเพื่ออะไร เสียสละเพื่อโพธิญาณ เสียสละสิ่งที่เป็นวัตถุ เสียสละขึ้นไปนะ เสียสละแบบผู้มีสติสัมปชัญญะ ขณะที่ให้กัญหาชาติเขาไป นางมัทรีจะกลับมา รู้นะ หัวอกของพ่อของแม่ รู้ว่ากลับมาี่ ความรักลูกมันจะมีความเจ็บปวดขนาดไหน คิดนะ คิดหาอุบายวิธีการ เพราะนางมัทรีกลับมา ถ้านางรู้ว่าให้กัญหาชาติชุกไป จะออกแตกตายเลยละ

คิดดูดี ความพลัดพรากของแม่กับลูก แม่นี้รักลูกมากเลย แล้วพ่อรักลูกแต่เอาไปให้คนอื่น ความทุกข์อย่างนี้มันจะเกิดขึ้นมาในหัวใจขนาดไหน ต้องวางแผนๆ เห็นใหม่

นางมัทรีกลับมาต้องเอ็ดก่อน เอ็ดก่อนไม่ให้นางมัทรีถามหาว่ากัญหาชาติไปไหน กลับมาถึง “ทำไมไปซ่านัก ไปหาของป่าทำไมกลับมาสายนัก” เห็นไหม เอ็ดก่อนเลย เพื่อจะให้หัวใจมันเบี่ยงเบน ไม่ให้มีความชอกช้ำ ไม่ให้หัวใจนี้มันเจ็บปวดแสบร้อนจนเกินไป เห็นไหม ให้ทั้งๆ ที่รู้ดี รู้ว่าเจ็บปวดแสบร้อนขนาดไหน ให้ไปเพื่อใคร เพื่อไปเพื่อ โปธิญาณเห็นไหม

พระโทธิสัตว์สละมาขนาดนั้น สละมาเพื่อเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สละมาเห็นไหม สละลูก สละเมีย สละทุกอย่างเลย แล้วมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ก็ต้องสละอีก สละออกไป สละออกจากราชวัง สละสามเณรราहुล สละพระนางพิมพา สละออกหมดเลย สละไปไหน สละเพื่อไปหาโมกขธรรมมา หาโมกขธรรมออกไป ๖ ปี ทรมานทุกข์ขนาดไหน

ทุกขันธ์ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ความเพียรของเราเป็นความทุกข์ สิ่งไหนเป็นความทุกข์ มันไม่ได้ขี้ผึ้งขี้เล็บขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ มันไม่ได้มันไม่ได้ขี้ผึ้งขี้เล็บของครูบาอาจารย์เราเลยนะ เพราะ! เพราะสังคมเขาไม่สนใจนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกษัตริย์ ออกมาศาสนายังไม่มี ใครจะมาดูแล ก็อยู่ไปแบบวณิก อยู่ไปแบบโลกเขานั้นแหละ อยู่ไปแบบทุกข์ๆ ยากๆ เพื่อจะหา โปธิญาณนะ คุณครูบาอาจารย์เราเห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เขาไม่ปฏิบัติกันแล้ว ออกประพฤติปฏิบัติเขายังเสียดสีเลย เขาไม่สนใจหรอก เขาจับด้วย เขาหาว่าเป็นพระเสียดสีด้วย มันไม่มีใครสนใจ ไม่มีใครดูแล ยังต่อต้าน ยังทำลาย ทำลายต่างๆ เห็นไหม

ครูบาอาจารย์เราผ่านวิฤติมาอย่างนี้ ทุกข์ร้อนๆ มาอย่างนี้ พยายามหามาจะไม่ใช้สังคมที่สงบสุขอย่างนี้หรอก ไม่ใช่สังคมที่ว่า นี่ทางจงกรมก็พร้อม ศรัทธาเขาก็พร้อม ทุกอย่างเขาพร้อมหมดเลยนะ เขาส่งเสริม เขาต้องการให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเข้าไปถึงธรรมนะ ถึงธรรมเพื่ออะไร เพื่อมาเป็นเนืองนาคของเขา มาเป็นที่พึ่งเคารพของเขาเห็นไหม

เขาศรีทธา เขาส่งเสริม มันมีอยู่พร้อมทั้งหมดเลย เราทำไม่เหมือนครูบาอาจารย์เลย ครูบาอาจารย์ทุกซ้ายกมาตลอด คนส่งเสริมไม่มีส่งเสริมด้วย เสียคดีด้วย ค่าทอด้วย มีแต่การกีดกันด้วย แต่ยังสามารถทำได้

แล้วเรานี้ละ คุณิ สังคมสงบสุขขนาดไหน เขากำลังตื่นเต็นกันเรื่องการประพฤติปฏิบัติ เขาส่งเสริมทั้งนั้นละ เขาส่งเสริมมาถ้าคนมีหลักมีชัยนะ เรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา นั่นเรื่องของเขานี้ เรื่องของเรานะ เรื่องของเขาคือเขาปรารถนาของเขา เจตนาของเขา เขาต้องการบุญกุศลของเขา เขาก็ทำของเขา บุญกุศลของเขานะ สมบัติของเขานะ

แล้วของเราละ ของเราอยู่ไหน ของเราคือหัวใจของเรามันสงบสุขไหม? ทางจกรมของเราได้ลงเดินในทางจกรมไหม? เราได้นั่งสมาธิภาวนาบ้างไหม? แล้วสมาธิภาวนา เราจะเอาอะไรไปภาวนาเห็นไหม? สิ่งนี้หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มันละเอียดอ่อนลึกซึ้ง

คำว่า “ละเอียดลึกซึ้ง” มันเหนือตรรกะ เหนือปรัชญา เหนือความคิด เหนือความรู้สึกทั้งหมด ฉะนั้นความคิดความรู้สึกในหัวใจของเรา เราปรารถนากันว่าเราจะประพฤติปฏิบัติ เรามีความตั้งใจ มีความตั้งใจกัน สิ่งนี้มันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาของโลกเห็นไหม เราต้องมีสติสัมปชัญญะ พยายามสงบตั้งสติไว้ตามมันไป ถ้ามันสงบเข้ามาได้ ความสงบเข้ามามันจะเห็นความแปลกประหลาดมหัศจรรย์ของใจนะ ใจที่สงบๆ นี้

เวลาครูบาอาจารย์ของเราออกประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม อาหารดาบสเข้าสมบัติ เจ้าชายสิทธัตถะยังปฏิเสธเลย “สิ่งนี้ไม่ใช่ธรรมๆ” เห็นไหม เพราะ! เพราะมันไม่ใช่การแก้ไขกิเลส แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญานิการมา มีสติสัมปชัญญะ อะไรจริงอะไรปลอม อะไรความสุข อะไรความทุกข์ของเราเพราะอะไร คุณิขนาดเป็นพระเวสสันดรขนาดนั้น ความที่สละขนาดนั้น บารมีมันต้องมีเขาวบัพัญญาที่เหนือมากๆ สิ่งใดที่เป็นเรื่องของโลก แบ่งแยกได้ว่าเป็นเรื่องของโลก

สิ่งใดเป็นเรื่องของธรรมยังเข้าไม่ถึงก็ยังไม่รู้จัก แต่ก็พยายามจะเข้าหาถึงธรรมให้ได้ สิ่งนั้นที่เขาส่งเสริม เขาเียนยกกันนั้นถึงไม่ใช่ความจริง ไม่ใช่ความจริงถึงพยายามจะค้นคว้ามา ความละเอียดอ่อนมันละเอียดอ่อนขนาดนั้น ฉะนั้นปรัชญา ตรรกะ ที่เราศึกษา

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันเป็นสมมุติบัญญัติ บัญญัติขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้พ้นสมมุติ
บัญญัติ สมมุติบัญญัตินะ

เวลาพระสมัยพุทธกาล เวลาบวชแล้วนี่ นั่นก็ผิด นี่ก็ผิด จนไปลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าจะสึก อะไรก็ผิดไปหมดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“ไม่ต้องถือศีลทั้งหมดก็ได้ไหม ถือศีลข้อเดียว”

“ได้ ถ้าถือศีลข้อเดียวจะไม่สึก จะอยู่อย่างนั้น”

“อย่างนั้นให้ถือศีลข้อเดียว ดึงดวงใจไว้ ไม่ทำความผิดพลาด ดูใจไว้” เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นไป สิ่งที่ยัญญัติเป็นธรรมวินัยขึ้นมา แล้วหัวใจของเราละ
เราดูใจของเราไหม เรายกษาใจของเราไหม เราดูแลใจของเรา เราอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธะในใจของเรา เราดูแลของเราขนาดไหน ถ้าดูแลขนาดไหน
นะ นี่อาสาพหุขางใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักรนะ ขณะที่องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร แล้วพระอัญญาโกณฑัญญะบรรลุมรรค
“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา” เทศน์ว่าการ
ไปจนปัญญาวัคคีย์ได้โสคาบันทั้งหมด แล้วเทศน์อนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์
ทั้งหมด “เอหิภิกขุ เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด” เพื่อเห็นไหม ไม่ใช่ประพฤติพรหมจรรย์นะ
เพราะเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดแล้ว “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด เพื่อเผยแผ่ศาสนา”

แต่ถ้ายังเป็นผู้ที่เอหิภิกขุ แต่ยังเป็นปุถุชนอยู่ “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด เพื่ออยู่
พรหมจรรย์” เพื่อประพฤติปฏิบัติเห็นไหม เพื่อประพฤติปฏิบัตินะ แสดงธรรมจักร
ขึ้นมาเอหิภิกขุ แล้วเราบวชมา อุปัชฌาย์ออกบวชมาแล้วเป็นญัตติจตุตถกรรม เป็นสงฆ์
โดยสมมุติ เป็นสงฆ์นะ เป็นสงฆ์โดยสมมุติ

คำว่าสมมุติ สงฆ์เรามีสิทธิเห็นไหม เพราะอะไร ภิกษุ ภิกษุณี อุบาसก อุบาสิกา
บริษัท ๔ ถ้าเป็นบริษัท ๔ เป็นสงฆ์โดยสมมุติ สมมุติสงฆ์ เรามีโอกาส มีวาสนา เราต้อง
เอหิภิกขุ บวชใจของเราให้ได้ การประพฤติปฏิบัติถ้าจิตมันสงบเข้ามาเห็นไหม คุณติ เขา
จะบวชเข้ามาเราจะมีกิจกรรม กิจกรรมใด กิจกรรมของจิตนะ กิจกรรมของโลก เอามาให้

บุญกุศลของเขา ปรารถนาของเขา อย่างเช่นวันนี้เป็นวันสำคัญทางศาสนา เขาหาบุญกุศลของเขา

แล้วเราละ เราจะหาบุญกุศลของเราใหม่ เราจะหาสิ่งจะความจริงของเราใหม่ ถ้าเราหาสิ่งจะความจริงของเราละ เราจะต้องมีเจตนาตั้งใจนะ สังเกต สังเกตความเป็นไปของจิต หัวใจของเรามันเรียกร้องอะไร มันสนใจสิ่งใดเห็นใหม่

งานข้างนอกนะ คุณ กล้องจุลทรรศน์นะ เวลาเขาส่องเชื้อโรคเห็นใหม่ มองไม่เห็นด้วยตาเปล่านะ เขาใช้กล้องขยายเขาเห็นของเขานะ ว่าเชื้อโรคเขาเพาะเชื้อ เขาตรวจเชื้อขึ้นมาเห็นใหม่ เป็นเชื้อโรคเขายังตรวจสอบได้เลยว่าคนเจ็บคนป่วยเป็นโรคอะไร

แล้วโรคกิเลสในใจของเรานี้ ทำไมเราไม่สังเกตรวัง เราทำไมไม่ดูแลรักษา ใจนี้เราจะมีมรรคญาณเห็นใหม่ มักจะย้อนเข้ามาดูใจของเรา มันสังเกตุ ถ้าสังเกตุดูแลของเรา นะ พุทโธๆ หมั่นสังเกตุ หมั่นดูแล ถ้าหมั่นสังเกตุหมั่นดูแลขึ้นมาะ บวชใจนะ เอหิภิกขุ บวชให้ได้ ถ้าบวชใจของเราขึ้นมาะ เราจะอยู่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความรื่นเริงอาหาญนะ เราจะรื่นเริงในธรรมเลย

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัย สร้างบ้านสร้างเรือนให้เราอยู่นะ วางวัฒนธรรมประเพณีเอาไว้แล้ว ผู้ที่เป็นนักปราชญ์ ครูบาอาจารย์เราวางธรรมและวินัยเอาไว้แล้ว เบิกทางเอาไว้ให้เลย แล้วเราขณะเดินไปตามทางที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนี้วางไว้เห็นใหม่ คุณ วัตรปฏิบัตินี้เป็นธรรมและวินัย

สิ่งที่ทำอยู่นี้กิจของสงฆ์ ๑๐ อย่าง กวาดลานเจดีย์ ทำเช็ดถูต่างๆ สิ่งนี้เป็นกิจของสงฆ์นะ กิจของสงฆ์เพราะอะไร เพราะสมบัติของสงฆ์ สมบัติของสงฆ์เห็นใหม่ เวลาเราใช้สมบัติของสงฆ์ เราเอาไปใช้ เราไม่เก็บเป็นที่เป็นที่ทางเป็นอาบัติปาจิตตีย์

แล้วนี่เรารักษาสมบัติของสงฆ์ รักษาของสงฆ์นี้กิจของสงฆ์ กิจของเรา กิจของสงฆ์ สงฆ์อยู่ที่ไหน สังฆะ สังฆะอยู่ที่ไหน สังฆะ สังฆะนี้สังฆะโดยสมมุติใจ ๔ องค์ขึ้นไปเป็นสงฆ์โดยสมมุติ สังฆกรรม วินัยกรรม เราจะทำกรรมกันอยู่นี้ ลงอุโบสถสังฆกรรมนี้ก็เป็นกิจของสงฆ์ ถ้ากิจของสงฆ์ทำเพื่ออะไร เพื่อความสะอาดจากภายในนะ กิจของสงฆ์คือกิริยาภายนอก

ผลไม้ ผลไม้ที่ไปซื้อต้องมีเปลือกมาด้วยเห็นไหม ถ้าไม่มีเปลือกผลไม้ก็เน่าเสีย เราไปซื้อส้ม ซื้อต่างๆ มันมีมาทั้งเปลือกนะ สังฆกรรมนี้เป็นกิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์มีวินัยกรรม ทำกรรมขึ้นมา แล้วตัวสงฆ์อยู่ที่ไหนล่ะ

สังฆะไง เกิดจากภายนอก สังฆะ สงฆ์โดยสมมุติ สังฆะเห็นไหม โสดาบัน นี้สงฆ์แท้ๆ สกิทาคามี อนาคามี นี้สงฆ์แท้ๆ เลย อริยสงฆ์จากภายใน ถ้าสงฆ์นี้เกิดมา เอหิภิกขุบวชใจ ใจจะขึ้นมาเป็นเอหิภิกขุ ใจจะเป็นสงฆ์ขึ้นมา ใจเป็นสงฆ์ขึ้นมาเกิดจากใครล่ะ ก็เกิดจากการสังเกตุ हमันสังเกตุดูแลของเรา เราจะสังเกตุดูแลของเรา จิตของเราเห็นไหม มันสกปรกโสภณขนาดไหน

ของสกปรกเห็นไหม ผลไม้เราซื้อมา เขาต้องมาทำความสะอาด ซื้อมาต้องล้างให้สะอาดนะ เพราะมันมีสารพิษ แทะเข้าไป แทะมาจากมือสกปรก แทะอะไรทุกอย่างมันจะเสียหายไปหมดเลย กินเข้าไปมันจะไปให้โทษกับร่างกาย

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อหัวใจของเราสกปรกเห็นไหม มันต้องมีคำบริกรรมทำความสะอาดของมัน รักษาความสะอาดก่อน เอาผลไม้ออกมาล้างก่อน หัวใจก็เหมือนกัน โลภภัยปัญญาสิ่งนี้เป็นตรรกะ สิ่งนี้เป็นความคิด ล้างมันออกไป ล้างสิ่งนี้ออกไป ถ้ามันไม่ล้างออกไป มันอาศัยความคิด สิ่งนี้มันขึ้นมา ขึ้นมาก็เป็นเรื่องกิเลสหนา กิเลสหนาหัวใจเข้าไปก่อน แล้วมันจะเป็นธรรมของมันที่ไหน ก็เป็นธรรมของกิเลส ถ้ากิเลสมันไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะเอาอะไรมาเป็นธรรมล่ะ กิเลสมันเป็นธรรมไม่ได้หรอก ธรรมของกิเลส เพราะมันอ้างธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ามันเป็นกิเลส มันเป็นธรรมที่ไหน มันก็เป็นกิเลสล้วนๆ มันมีแต่ความเจ็บแสบปวดร้อนในตัวมันเอง มันฉลาดมากมันถึงชี้หัวเราไง ชี้หัวเราชี้รดในหัวเราเห็นไหม แล้วก็อ้างธรรมะ ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ มันเป็นกิเลสทั้งนั้น แต่มันอ้างขึ้นมาให้เราเสียเวลาไปวันๆ หนึ่งใจ โน่นก็ทำแล้ว นี่ก็ทำแล้ว สิ่งนั้นก็ทำหมดแล้ว เหลืออย่างเดียวไม่ได้สึกเท่านั้น สึกก็จบเลย

“โน่นก็ทำแล้ว นี่ก็ทำแล้ว” ทำอะไร? ทำอะไร? ถ้าทำขึ้นมามันทำแล้วหรือ สิ่งใดมันมีคุณประโยชน์หมด

หลวงปู่มั่นเห็นใหม่ เก็บหอมรอมริบนะ ธรรมและวินัยทุกอย่างเก็บหอมรอมริบเลย ทุกอย่างตั้งแต่อาบัติเล็กอาบัติน้อยไม่ให้ผิดพลาดเลย เก็บหอมรอมริบขึ้นมา แม้แต่พระอรหันต์นะ วิหารธรรมเครื่องอยู่ ชีวิตความเป็นอยู่ของท่านยังอุดมสมบูรณ์ดีกว่าเราเลย เราเป็นผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติ เราเป็นคนทุกซ์คนยาก กิเลสเต็มหัวใจ เวลาจะประพฤติกปฏิบัติ “โน่นก็ทำแล้วๆ” อะไรทำแล้ว?

แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ ทุกอย่างท่านเก็บหอมรอมริบ คุณิ ท่านเป็นพระอรหันต์แท้ๆ นะ ท่านยังเก็บหอมรอมริบ ท่านยังเคารพบูชาธรรมวินัยขนาดนั้น แล้วเราเป็นปุถุชนกิเลสเต็มหัวใจ เต็มหัวใจแล้วเราจะไม่เอาสิ่งนั้น สิ่งทีกระทำอยู่นี้ ที่เป็นกิจของสงฆ์เอามาชำระล้างเราหรือ ถ้ามันชำระล้างของจิต จิตมันได้ชำระล้างมันก็สะอาดขึ้นมาเห็นใหม่ มันก็สมควรแก่งาน สมควรแก่การ สมควรทุกๆ อย่าง

ถ้าสมควร คำว่าสมควรนะ ถ้าไม่สมควรเป็นมิจฉาสมาธิ! ถ้าสมควรเป็นสัมมาสัมมาสมาธิเป็นสิ่งสมควร สิ่งทีควรยกขึ้น ควรเป็นการทำงาน การงานทีเหมาะสมมันถึงเป็นความสมควร ถ้าไม่สมควรมันเป็นมิจฉา มิจฉามันก็ทำลายทั้งนั้น เป็นสมาธิก็ทำลายสมาธิ ทำลายโอกาส เป็นสมาธิแล้ว เป็นสภาวะแล้ว เป็นธรรมแล้วๆ เห็นใหม่

ถ้าเป็นธรรมแล้วทำไมมันยังเป็นทัพพีขวางหม้อ ทำไมมันยังขวางใจอยู่อย่างนี้ สิ่งทีขวางใจกิเลสมันขวางอยู่อย่างนี้ มันขวางอยู่เต็มตัวอย่างนี้มันเป็นธรรมได้อย่างไร ถ้ามันเป็นธรรมมันเอาอะไรเข้าไปขวางเห็นใหม่ เพราะความสะอาดบริสุทธิ์มันเอาอะไรมาขวาง สิ่งทีขวาง มันขวางของมันเอง ขวางในหัวใจ

สิ่งที่หัวใจนี้อะไรมันขวาง มันกิเลสทั้งนั้นนะ แต่อ้างธรรมเพราะอะไร เพราะมันมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีธรรมของครูบาอาจารย์ไ้ มันถึงเอามาอ้างได้ ถ้าไม่มีของจริง ของปลอมเกิดไม่ได้หรอก ต้องมีของจริงก่อน

ของจริงเห็นใหม่ สัจธรรมปฏิรูปมันถึงจะเกิดตามมา ตามธรรมอันแท้จริงนั้นมา ถ้าตามธรรมอันแท้จริงนั้นมา “นั่นใครๆ” นี้ไงมันเป็นผลของกิเลสทั้งนั้น กิเลสผลิตขึ้นมา กิเลสผลิตผลงานอย่างนี้ขึ้นมา แต่เราไม่เท่าทันมันไง เราไม่เท่าทันมันนะ เราประพฤติกปฏิบัติ เราคิดว่าเราชำระกิเลส ไม่รู้เลยนะว่ากิเลสมันจุกจุกอยู่อย่างนี้ มันจุกจุกเราไป แล้วเราเดินตามมันไปอย่างนี้

มันบอกสิ่งนี้เป็นธรรม สิ่งนี้เป็นธรรม มันน่าสังเวช มันสังเวชนะเห็นใหม่ เวลาเราเสียอกเสียใจมันเป็นความทุกข์ ความสลดเห็นใหม่ สลด ทุกข์ระทมตรอมใจ แต่ถ้าเป็นธรรมนะ คุณิ ความเป็นสภาวะธรรมที่มันเกิดขึ้นมา มันขนพองสยองเกล้านะ จิตถ้ามันสงบขึ้นมาได้ ความปีติสุขมันเกิดขึ้นมานะ ขนพองสยองเกล้า ร่างกายมันเติบโตใหญ่พองคับโลกเลยเห็นใหม่ ความสุขอย่างนี้มันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นมามันเป็นความสุขแท้ๆ นะ ความสุขของใจ ความสุขของใจมันด้วยอามิส ความสุขของร่างกายเป็นอามิส คุณิ ลมพัดมาก็เย็น อย่างนี้อบอุ่นมากเหงื่อไหลไคลย้อยเลย แล้วหัวใจล่ะ? หัวใจมันร้อนด้วยไหม? แต่ถ้าร่มเย็นเป็นสุขหัวใจมันสุขด้วยไหม?

สิ่งที่มันเป็นอามิสมันเกิดจากภายนอก แล้วเราแสวงหาจากภายนอกเพราะอะไร เพราะเราลืมตัว เราทิ้งตัวเองนะ ทิ้งหัวใจ! หัวใจทิ้งมันไป หมกมันไว้ แล้วไปหาความสุขจากวัตถุใด จากห้องแอร์ใด จากความเป็นไปของโลกใด ไปหาความสุขจากนั้นนะ แล้วหัวใจทำไมไม่คูแลมันล่ะ? หัวใจทิ้งมันไปทำไม?

ของที่เป็นคุณสมบัติ ของที่เป็นความจริงในหัวใจทิ้งมันไป แล้วไปหาสิ่งที่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ไปหาแต่สิ่งที่เป็นภายนอก สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์เลย แล้วอาศัยสิ่งนั้นแล้วเอามาตัดสินกันว่ามีคุณ มีคุณค่า คุณค่าของใคร?

คุณค่าของกิเลสนะ ถ้าเป็นคุณค่าของกิเลส เราเป็นศากยบุตร งานของเรา ทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา คัดแปลงมัน เราคัดแปลงมันนะ ดูต้นไม้สีเขียวเห็นใหม่ ไม้ตัด เขาตัดมันเอารูปอะไรก็ได้ รูปอะไรเขาตัดมันไปเห็นใหม่ แล้วตัดแต่งมันเป็นรูปได้หมด ต้นไม้มีนะ คนขยันเขายังตัดมันเลย

ธรรมและวินัยนั้นมีแล้ว ครูบาอาจารย์ก็มีอยู่ ดัดจิตดัดใจ ดัดแปลงของเรา ใจเราดัดแปลงใจเรามาให้ดีให้ได้ ทางจงกรมนี้แหละตัดมัน เราก้าวทำเดินของเราไป แต่เราตัดหัวใจนะ เดินไปด้วยใช้พลังงานจากภายนอก แต่ในหัวใจควบคุมมันด้วยสติสัมปชัญญะ ควบคุมมันไป ถ้ามันดีขึ้นมา มันเป็นไปขึ้นมาเห็นใหม่ มันเป็นพืชพันธุ์ที่ดี มันเจริญงอกงามขึ้นมาในหัวใจเห็นใหม่ ทวนกระแส ทวนกระแสความสุขจากภายใน

คนเขาคุณะ โอ๊ย พระองค์นี้ไม่มีคนนับหน้าถือตาเลยนะ พระองค์นี้ โอ๊ยโฮ จี้ทุกข์จี้ยากนะ แต่เราเดินจงกรมของเรานะ เรามีความสุขนะ เขาไม่รู้หรอก เขาไม่รู้สมบัติใจ

เหมือนลิงได้แก้ว เหมือนไก่ได้พลอย เขาไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นสมบัติหรือ เขาเห็นแต่แก้ว
แหวนเงินทองเป็นสมบัติ แต่เราศากยบุตรเห็นธรรมวินัยเป็นสมบัติ เห็นธรรม อริยทรัพย์
เป็นสมบัติ ถ้าเรามีสมบัติขึ้นมา เดี๋ยวจะขึ้นมาหัวใจเรามีความสุขของเรา เขาจะรู้
อะไรกับเรา เขาไม่รู้หรือ เขาไม่รู้ก็เรื่องของเขา แล้วเขาไม่รู้เราต้องไปบอกให้เขารู้หรือ
เรามีความจำเป็นต้องไปบอกให้เด็กมันเข้าใจตามเราหรือ มันเป็นไปไม่ได้หรือ วุฒิ
ภาวะของใจมันไม่เหมือนกัน วุฒิภาวะของใจไม่เหมือนกันมันก็ไม่จำเป็นต้องบอกใคร
มันเป็นสันติภูมิจิโ

ดูสิ ครูบาอาจารย์ท่านว่าเห็นใหม่ สิ่งที่เกิดมาจากหัวใจมันอึดเต็มหัวใจ มันไม่หิว
กระหาย มันไม่ใช่คนบ้า คนบ้างต่างหากที่ต้องการให้เขายอมรับ คนบ้างต่างหาก แล้วเขา
ไม่ยอมรับก็เป็นโมฆบุรุษ เห็นใหม่ โมฆะติดในลาภ ลาภสักการะ เป็นเหยื่อ เพราะเราคิด
ในลาภสักการะเราก็เป็นเหยื่อ พอคิดเป็นเหยื่อมันก็ต้องประสาสัมพันธ์ ต้องเป็นการ
สร้างภาพ

แล้วการสร้างภาพมันอะไร มันเป็นความทุกข์ทั้งนั้นนะ เพราะมันเป็นการกระทำ
มันเป็นการคาดหวัง ต้องการคาดหวัง แล้วพยายามต้องให้เขายอมรับ แต่ถ้ามันเป็นความ
จริงของเราละ เอ็งจะอยู่ในรูก็ไม่เป็นไร จะอยู่ที่ไหนก็ได้ จะอยู่ในโองไนไหนก็ได้ ไม่
สำคัญ

หัวใจมันเป็นสุขขึ้นมาแล้วมันสำคัญตรงไหน สิ่งนี้ไม่สำคัญเลย ถ้าไม่สำคัญใน
หัวใจ แล้วตอนนี้ใจมันอยู่ในร่างกาย อยู่ในกุหาของจิต จิตอยู่ในกุหา อยู่ในร่างกาย แล้ว
มันต้องการใคร ถ้าไม่ต้องการใคร นี่มันดัดแปลงตนอย่างไร ถ้ามันดัดแปลงตนอย่างนี้
มันนั่งสมาธิภาวนา มันทำได้ทั้งนั้น ถ้ามันทำได้ขึ้นมาเห็นใหม่ ทรัพย์จากภายในเรา
ของเราละ สันติภูมิจิโ

เงินของเรา สมบัติของเรา อยู่กับมือของเรา ทำไมต้องไปถามใครเห็นใหม่ ถ้ามันเป็น
ความจริงในใจของเราต้องถามใคร ไม่ถามใคร เว้นไว้แต่เวลาเราก้าวอยู่นี้ เวลาก้าว
เดินไปมันเดินไปถึงทางสองแพร่ง สามแพร่ง แล้วมันเดินผิดเดินถูก ตรงนี้ครูบาอาจารย์
สำคัญมาก ครูบาอาจารย์จะสำคัญมากเลย ขณะที่เรากำลังเดินไปทางสองแพร่งสามแพร่ง

คิดดูที ทางสองแพร่งนี้ไปตลอดชีวิตเลย ยังกลับมาไม่ถูกเลย ผิด กลับมาถึงแพร่ง
ที่สองก็ยังไม่ไปอีกครึ่งก่อนชีวิต ก็ยังผิดเห็นใหม่ ทางสามแพร่งคิดดูที ไปกว่าจะย้อนกลับ
มามันเสียเวลาขนาดไหน

แล้วถ้าเกิดว่าถ้ามีครูบาอาจารย์ ต้องไปทางนี้! ต้องไปทางนี้ทางเดียวเลย! ต้องไป
ทางนี้เลย ไม่มีทางต่อรอง! การต่อรองไม่ได้!

การต่อรองไม่ใช่อริยสัจ การประพฤติปฏิบัติต้องอันเดียวกัน อริยสัจเกิดขึ้นมา
เหมือนกันทั้งหมดเห็นใหม่ จะปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ จะวิธีการขนาดไหน อริยสัจต้อง
เป็นอันเดียวกัน อันเดียวกัน ทุกข์อันเดียวกัน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ตรัสรู้มาองค์ที่ ๔ พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้เป็นองค์ที่ ๕ ก็เหมือนกัน! อริยสัจ
เหมือนกันเลย จะไม่มีการแตกต่าง ไม่มีการแตกต่างกันแม้แต่น้อย เพียงแต่มีอำนาจ
วาสนาบารมี คุณิ ๑๖ อสงไขย ๘ อสงไขย ๔ อสงไขย เท่านั้นนะ อายุ เวลา กับ
สิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่อริยสัจเป็นอันเดียวกัน

คุณิ แหล่งน้ำ น้ำๆๆ ที่ไหนก็เหมือนกัน รสของน้ำ รสจืดน้ำเหมือนกันทั้งหมด
เลย แต่มันต่างกันเวลาที่เขาไปใส่สี เขาไปทำเป็นอาหารนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าน้ำ
บริสุทธิ์เหมือนกันทั้งหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน อริยสัจเป็นอันเดียวกัน สิ่งที่เป็นอันเดียวกันมันถึงย้อนกลับมาที่นี้
ถ้าย้อนกลับมาที่เรา มันต้องเหมือนกันอย่างนี้ไง สิ่งเหมือนกันกับเรา ถึงไม่ต้องไป
ตื่นตื่นกับสิ่งใดๆ ถ้ามันเกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา ถ้าเป็นความจริง ธรรมคือธรรม ธรรม
เหนือโลก แล้ววันนี้อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรมด้วย แล้วเราบวชมา
เห็นใหม่ เราบวชมาในศาสนา จะเป็นบวชใหม่บวชเก่าก็แล้วแต่ บวชใหม่บวชเก่านี้
มันอยู่ที่อำนาจวาสนา

วาสนาของเราจะ บวชเข้ามาแล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมาเพื่อสะสมตกผลึก ให้ความเห็นบุญกุศลตกผลึกในหัวใจ ถ้าทำปฏิบัติไปแล้ว
อำนาจวาสนามันก็ฝึกฝนใจ เป็นจริตเป็นนิสัย เป็นการตกผลึก เป็นตกผลึกในหัวใจ ให้
หัวใจได้ชุ่มชื่นใจ สิ่งนี้ตกผลึกในหัวใจ

การตกผลึกเห็นใหม่ ภาวสวะ ภพ มันทกผลึกที่ไหน ถ้ามันทกผลึกที่ในหัวใจ มัน เป็นภพ มันเป็นภาวสวะ มันเป็นสถานที่รับรู้ มันเป็นตัวเกิดตัวตาย จิตตัวเกิดตัวตาย ถ้า ถึงที่สุดเห็นใหม่ ถึงที่สุดต้องทำลายภาวสวะ ทำลายภพ ภพชาติเกิดตรงนี้ ตัวผลึกนี้คือ ตัวจิตปฏิสนธิ จิตปฏิสนธิไม่ใช่จิต ไม่ใช่ดวงวิญญาณ ไม่ใช่จิต ไม่ใช่วิญญาณอายตนะ มันเป็นจิตปฏิสนธิ ตัวมันเองเป็นตัวจิต เป็นตัวผลึก เป็นตัวภาวสวะ เป็นตัวภพ แล้วตัวนี้ เป็นตัวปฏิสนธิไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม

ขณะที่เข้าฌานสมาบัติจิตนี้เป็นหนึ่งเดียว ผลึกอันนี้มันจะไปเกิดเป็นพรหม ถ้า เกิดเป็นพรหมแล้วพรหมก็อยู่ในเวลาของพรหม พอออกจากพรหมแล้วก็มาเกิดอีก สิ่ง การตกผลึกนี้สร้างอำนาจวาสนา นี้เป็นเรื่องของวิญญูะ แต่ที่นี้วิญญูะ ออกจากวิญญูะ ทำลายผลึกตัวนี้ ทำลายสิ่งที่จะหมุนไปในวิญญูะ วิญญูะมันเป็นสมมุติ มันอยู่อย่างนี้เป็น สมมุติณะ มันไม่มีเวลาของมันนะ เวียนตายเวียนเกิดมันเป็นสมมุติอย่างนี้

แต่จิตตัวนี้มันเป็นความจริง แต่มันยังมีวิชาปกอยู่ มันก็เป็นอนิจจัง อนิจจังกับ สมมุติมันเข้ากัน เข้ากันมันก็เวียนไปๆ ตัวผลึกนี้เป็นตัวเวียนเกิดๆ แต่เวลาทำลายมัน แล้วเห็นใหม่ ทำลายตัวผลึกตัวนี้แล้ว ตัวผลึกหมดไป ไม่มีอะไรเลย มองในโลกนี้เป็น ความว่าง แล้วกลับมาถอนอรรถานุกิฏฐิ กลับมาถอนโธกิฏฐิ โธตัวผลึกนี้ ถอนให้หมด ถ้า ถอนตัวผลึกนี้ให้หมดได้เห็นใหม่ นี่แหละสิ้นสุดกระบวนการ นี่แหละวิมุตติ สุขอย่างนี้ ไม่มีที่ไป

แต่ขณะที่เราประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันไม่มีอำนาจวาสนาถึงที่สุด มันก็สร้างสมให้ ตกผลึกในหัวใจ ให้หัวใจมีบุญกุศล ให้มีผลึกไว้ในหัวใจของเรา เกิดดีดีกว่าเกิดทุกข์เกิด ยาก เกิดมาแล้วมันก็มีสิ่งที่รองรับเรา ให้เราเห็นคุณประโยชน์ ให้เห็นคุณประโยชน์ของ ความสุข

ความสุขเกิดจากความสงบไม่มี ให้จิตสงบเห็นใหม่ ให้เราสงบกาย สงบกายเราก็ อยู่ของเราในเพศสมณะ ศากยบุตรเห็นใหม่ รักษาสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า ภิกษุเป็นผู้ดูแลธรรมและวินัย เรารักษาชีวิต เราดำรงชีวิต สอนเขาให้เขาเห็น ชีวิต ทำไมพระท่านอยู่ของท่านอย่างนั้นได้? ทำไมท่านนั่งมือเดียวได้? ทำไมท่านอยู่ ของท่านได้หมดเลย?

คฤหัสถ์เขาอยู่ เขามีความอุดมสมบูรณ์ทางโลกทั้งหมดเลย ทำไมเขาทุกข์เขาร้อน เขาหันมามองทางพระ เขาก็ได้เป็นข้อเปรียบเทียบ ชีวิตของเรา เราอยู่ของเราก็เป็นข้อเปรียบเทียบของเขาแล้ว เขาเห็นความเป็นอยู่ของเรา เขาเห็นการกระทำของเรา ทำไมเขาอยู่ของเขาได้? ทำไมเขาอยู่ได้?

มนุษย์เราเป็นคฤหัสถ์ กินวันหนึ่ง ๗ มื้อ ๘ มื้อ เขายังต้องการตลอดไป พระฉันมื้อเดียว แล้วยังจะผ่อนอาหารอีก ยังทรมาณกิเลสอีก ความดำรงชีวิตก็สอนเขาแล้ว ถ้าจิตใจเรานั้นคง สิ่งที่เป็นการกระทำ ทำดีมีอยู่ทั่วไป ถ้าใจเป็นธรรมนะ มองเห็นทุกอย่างมันจะเป็นธรรม มันจะเตือนใจตลอด สรรพสิ่งในโลกนี้มันแปรสภาพตลอด ไม่มีสิ่งใดคงที่เลย

สร้างที่ใดขึ้นมาก็ต้องตั้งงบประมาณบำรุงรักษามันตลอดไป ร่างกายเราเกิดมาก็ซราคร่ำคร่าตลอดไป สิ่งต่างๆ เกิดมาชั่วคราว ให้เรามีโอกาสได้ชวนชวนหาทางออก แล้วชีวิตของเราทั้งชีวิตเราไม่ชวนชวน เราไม่หาทาง มันเศร้าใจนะ เศร้าใจ ถ้าเราหาทางเราชวนชวนของเรา เรามีทางออกของเรา โลกเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องห่วงเลยว่าคนจะบวชพระหมดแล้วโลกจะไม่มีคนอยู่ คูสิ จาก ๑๖ ล้าน เดียวนี้ ๖๐ ล้านในเมืองไทย ประชากรโลกมันเพิ่มขึ้นมาตลอด ไม่ต้องห่วง ห่วงว่าผู้นำของโลกต่างหากละ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนทน์ี่ร้องให้เลย “ดวงตาของโลกดับแล้ว” ฟังสิ! ดวงตาของโลกนะ ทุกอย่างเลย นักการทหารจะออกรบก็มาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ที่จะมาสร้างบ้านสร้างเมืองก็มาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนเจ็บไข้ได้ป่วย คนทุกข์คนยาก จะมีสิ่งใดก็มาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม นี่ดวงตาของโลก

“ดวงตาของโลกดับแล้ว” แม้แต่พระอานนทน์ี่ก็เป็นพระโสดาบันก็ร้องให้เลย แล้วเรา เราเกิดมาช่วงอย่างนี้ เรามีโอกาสขนาดนี้ เรามีโอกาสแล้ว เราพยายามของเราอย่าทำลายโอกาสของเรา ตั้งสติไว้

วันนี้วันอาสาฬหบูชา พรุ่งนี้เป็นวันเข้าพรรษา ถ้าที่ใดถือชุกงค์ได้ก็ควรจะได้ ถ้าที่นี้ถ้ามันทำได้ เราจะถือชุกงค์ ถือชุกงค์เห็นไหม ชุกงค์วัตรเป็นการขัดเกล้ากิเลส กิเลสนี้มันมีเต็มในหัวใจของเรา ชุกงค์วัตรไปช่วยขัดเกล้าให้มันเบาบางลง แต่มันจะชำระกิเลส

ได้ด้วยมรรคญาณ ด้วยปัญญาญาณของเรา พร้อมกับสัมมาสมาธิยกขึ้น แล้วปัญญาญาณเข้าไปชำระกิเลส

แต่การขัดเกลากิเลสเนี่ยมันเป็นวิธีการ วิธีการต่างๆ เนี่ยมันเป็นสมบัติ มันเป็นคนสมบัติ มันเป็นคนสมบัติในศาสนา เราเป็นพระป่า เราเป็นนักรบ เราต้องสงวนเห็นใหม่ สิ่งใดที่เป็นอาวุธ สิ่งใดที่เป็นคุณสมบัติ สิ่งใดที่เป็นคุณงามความดีในศาสนา เราต้องรักษาไว้ เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังเขาได้อาวุธสืบทอดๆ กัน ไปให้ไปชำระกิเลสไป

ถ้าอธิษฐานพรรษา ถือธุดงค์ได้ก็ถือ ถ้าที่ใดมันอึดคัด มันไม่ถือนธุดงค์หรือไม่ ธุดงค์มันพอกัน นั่นก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าถือนธุดงค์ เวลาเราบวชใหม่ๆ ขึ้นมาเห็นใหม่ เราบอกทำไมไม่มีคนสอนเรา? ทำไมไม่มีคนบอกเรา? แล้วพอเราบวชขึ้นมา อายุพรรษาเรามากขึ้น ทำไมเราไม่สงวน ทำไมเราไม่รักษาสมบัติไว้ส่งต่อๆ ไปให้ลูกให้หลานล่ะ

ถ้าเรารักษาสมบัตินี้ส่งต่อๆ กันไปเห็นใหม่ นี่สังฆะ ผู้ที่เป็นภิกษุเข้ามาในศาสนา รักษาสมบัติอันนี้ไว้ ถ้าใครมีอำนาจวาสนา เขาเข้ามาเขารื้อค้น เขาได้สมบัตินี้ไปเห็นใหม่ นี่วาสนาคนไม่เหมือนกันนะ แต่! แต่มีโอกาสเหมือนกัน เราเกิดมาเป็นนักรบเหมือนกัน เกิดมาเป็นภิกษุเหมือนกัน บวชมาจากอุปัชฌาย์เหมือนกัน สมมุติสงฆ์เป็นสงฆ์สมบูรณ์ทั้งหมดเลย นั่งอยู่ในสังฆกรรม เป็นสงฆ์สมบูรณ์

ถ้าไม่สมบูรณ์เห็นใหม่ สิ่งที่ไม่สมบูรณ์เราก็ต้องแก้ไข นี่เป็นสิ่งที่สมบูรณ์สมบูรณ์ในสมมุติสงฆ์ แล้วเราต้องพยายามทำของเราให้สมบูรณ์จากภายใน ให้สมบัติมันเกิดนะ ทรัพย์มันเกิดจากภายในนะ ทรัพย์อันนี้ไม่มีใครเห็น แต่ทรัพย์อันนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้นั้นก่อน

“อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึงแห่งตน” ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ต้นไม้เห็นใหม่ ต้นไม้ต้นไหนมันมีร่ม มันมีดอกมีผล นกกาไปอาศัย จะเป็นที่พึ่งจะเป็นที่อาศัยของทั้งโลก ของทั้งธรรมชาติ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเห็นใหม่ เทวดา อินทร์ พรหม ไปพึ่งเทศตลอดนะ ไปพึ่งเทศตลอด หนึ่งงานไม่เคยว่างเลย เพราะอะไร เพราะในวิภูฏะ เราเห็นกันแต่โลกนี้

แต่ถ้าตาของธรรมนะ ตั้งแต่พรหมลงมา นรกอเวจี มันจะรู้ไปหมด มันจะเห็นไปหมด รู้ไปหมดเพราะอะไร เพราะพระอรหันต์จะมีความถึงเลสงสัยไม่ได้ ในวิญญูถ้าคำว่า วิญญู พระอรหันต์ไม่รู้วิญญู พระอรหันต์ไม่รู้อะไร มันเป็นพระอรหันต์ไม่ได้หรือ พระอรหันต์ต้องเข้าใจหมด รู้หมด เห็นหมด ถ้าไม่รู้หมด ไม่รู้สงสัยไหม แล้วสงสัยเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไรเห็นไหม ความเห็นมันถึงต่างๆ กันอย่างนี้ไง ถ้าเราไม่เห็นเราไม่รู้ เราก็มีครูมีอาจารย์คอยชี้แนะ แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติไป

วันนี้วันลงอุโบสถ แล้วพรุ่งนี้วันเข้าพรรษา ใครมีความเข้มแข็ง ใครมีสัจจะ ใครจะอธิษฐานอะไรนะ พระใหม่ นะ ถ้าจะอธิษฐานอะไรให้ปรึกษาพระเก่าก่อนนะ เพราะบางอย่างเราไม่รู้ เราอธิษฐานไปมันมีปัญหา นะ ถ้าบางอย่างมันอธิษฐานได้ หรืออธิษฐานแล้วมันเป็นประโยชน์ ถ้าเราอธิษฐาน

อย่างเช่น มีพระไม่เข้าใจ อธิษฐานพรรษา ในพรรษาจะไม่ซักผ้า ๓ เดือน เราเคยเจอมาแล้วนะไม่ซักผ้า ๓ เดือน กลิ่นเหม็นน่าดูเลย แล้วมันได้ประโยชน์อะไรกับการประพฤติปฏิบัติละ ถ้าอธิษฐานอะไรให้ปรึกษาพระเก่าซักกนหนึ่ง อะไรอธิษฐานได้ อะไรอธิษฐานไม่ได้

อธิษฐานตั้งสัจจะ แล้วเราก็อธิษฐานกัน ๓ เดือน ให้มันเห็นผลกัน ๓ เดือนเราจะพิสูจน์กันว่ากำลังใจเราดีขนาดไหน เราจะต่อสู้กับกิเลสได้ขนาดไหน แล้วเราจะได้สมบัติสิ่งใดติดตัวเราไปบ้าง เอวัง